

## Bundel - Ledenraadsvergadering van 16 november 2022

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vaststellen agenda
- 3 Inventarisatie rondvraag  
*Graag de rondvragen weer indien mogelijk vooraf mailen naar de secretaris van de ledenraad j.roos@knb.nl.*
- 4 Beslispunten
- 4.a Herbenoeming gemandateerd voorzitter ledenraad  
2022.11.16 Agendapunt 4.a. Herbenoeming gemandateerd voorzitter LR.docx
- 5 Ingekomen stukken  
*Er zijn geen ingekomen stukken.*
- 6 Mededelingen Commissie van Advies (mondeling)
- 7 Mededelingen van het bestuur
- 7.a Proces aanstelling nieuw bestuurslid  
*(mondeling)*
- 7.b Wna-update  
2022.11.16 Agendapunt 7.b. Notitie Update modernisering Wna\_LR16nov22.docx
- 8 Bespreekpunten
- 8.c Toegang tot het recht  
2022.11.16 Agendapunt 8.c.I notitie Toegang tot het recht\_LR16nov22.docx  
2022.11.16 Agendapunt 8.c.II Uitkomsten per vraag ledenonderzoek toegang tot het recht\_LR16nov22.docx
- 8.d Opgvolgingsproblematiek  
2022.11.16 Agendapunt 8.d. Notitie opvolgingsproblematiek def.docx
- 8.e Presentatie samenwerking kleine kantoren  
2022.11.16 Agendapunt 8.e I. Samenwerkingswensen kleine kantoren\_LR16nov22.docx  
2022.11.16 Agendapunt 8.e.II Samenwerkingswensen kleine kantoren\_LR16nov22.pdf
- 9 Verslag vorige vergadering d.d. 21 september 2022
- 9.a Verslag 21 september 2022 (open)  
2022.11.16 Agendapunt 9.a. 20220921 LR conceptnotulen d.d. 21.09.2022.docx
- 9.c Actiepuntenlijst d.d. 21 september 2022  
2022.11.16 Agendapunt 9.c. 20220921 LR actiepunten d.d. 21.09.2022.docx
- 9.d Q&A d.d. 21 september 2022  
2022.11.16 Agendapunt 9.d. 20220921 vragen Praktijkzaken LR d.d. 21-09-2022.docx
- 10 Rondvraag
- 11 Inventarisatie agendapunten volgende vergadering
- 12 Sluiting

## Vergadernotitie ledenraad

Datum : 16 november 2022  
Agendapunt : 4.a.  
Onderwerp : Herbenoeming gemandateerd voorzitter ledenraad en CvA  
Van : Secretaris ledenraad

Status :  ter informatie  ter bespreking  ter beslissing

---

### *Vraag aan de ledenraad:*

Wil de ledenraad besluiten om de thans gemandateerd voorzitter van de ledenraad, Mw. mr. Joyce Leemrijse, te herbenoemen als gemandateerd voorzitter van de ledenraad voor de periode van een jaar per 1 januari 2023?

### *Inleiding*

In haar vergadering van 6 februari 2019 heeft de ledenraad besloten om mw. mr. Joyce Leemrijse te benoemen als gemandateerd voorzitter van de ledenraad voor de periode van een jaar. In haar vergaderingen van 13 november 2019, 11 november 2020 en 17 november 2021 heeft de ledenraad besloten om haar opnieuw voor een periode van een jaar te herbenoemen. Aan de ledenraad wordt nu gevraagd om haar opnieuw te herbenoemen voor de periode van een jaar.

Hieraan voorafgaand heeft de ledenraad in haar vergadering van 14 november 2018 het besluit genomen om te gaan werken met de constructie van een formeel voorzitter van de ledenraad, die vervolgens een daartoe gekwalificeerde externe persoon mandateert om namens hem/haar op te treden als voorzitter van de ledenraad. Aansluitend bij de Verordening Ledenraad 2015 dient bedoelde formele voorzitter één van de ringvoorzitters uit de ledenraad te zijn. In de vergadering van 17 november 2021 is de ringvoorzitter van de ring Oost-Brabant, mw. mr. Barbara van Kampen, benoemd als formele voorzitter. Mevrouw Van Kampen heeft aangegeven bereid te zijn deze rol nog een jaar te vervullen.

### *Advies vacaturecommissie*

De vacaturecommissie houdt op 14 november 2022 een evaluatiegesprek met mevrouw Leemrijse. Hiervan wordt mondeling verslag gedaan. Gezien de langere periode waarin mevrouw Leemrijse deze rol uitoefent, vindt een dergelijk gesprek niet jaarlijks plaats.

Datum : 16 november 2022  
Agendapunt : 7.b.  
Onderwerp : Update modernisering WNA  
Van : Ingeborg Braun, Marieke Schoonhoven en Thijs Flokstra

Status :  ter informatie  ter bespreking  ter beslissing

---

### Voorstel

Het informeren van de ledenraad omtrent de stand van zaken in het project modernisering WNA.

### Toelichting

In het project Modernisering WNA worden thans de volgende stappen gezet. Er wordt gekeken naar een nadere invulling van de structuur van de projectorganisatie. De kerngroep bestaat uit Ingeborg Braun, Marieke Schoonhoven, Aart Barkey Wolf, Estella Schijf, Willem Geselschap, Monica Pascale en Thijs Flokstra. Daarnaast wordt gezocht naar stakeholders en leden die vanwege hun specifieke kennis en kunde mee kunnen en willen denken over de verschillende onderwerpen die in de WNA aan bod komen in klankbörgroepen. Het bestuur zal in deze klankbörgroepen onder meer ledenraadsleden, hoogleraren en vertegenwoordigers van de specialistenverenigingen betrekken.

Alvorens te komen tot een tekstvoorstel dat kan worden besproken met de verschillende betrokkenen, is het bestuur uitgangspunten en kaders aan het neerzetten waar de tekstvoorstellen aan moeten voldoen. Hierbij wordt uiteraard de eerdere input meegenomen die volgt uit het rapport "Hoe versterkt het notariaat zijn maatschappelijke bijdrage", de regiobijeenkomsten die hierover zijn gehouden en alle input die het bestuur hierover heeft ontvangen. Het bestuur gaat ervan uit dat deze uitgangspunten en kaders voor het einde van dit jaar duidelijk zijn.

Het bezoek onderzoekt of in de wet casu quo wetswijzigingen gaat worden gekozen voor een individuele basis zoals dat in de huidige wet het geval is of voor een benadering van het notariaat als geheel? In het laatste geval moet worden nagedacht over zaken als een collectieve geheimhoudingsplicht en een collectieve ministerieplicht. Een dergelijk systeem zou voordelen kunnen kennen, maar er zitten ook verschillende haken en ogen aan die worden thans in kaart gebracht.

Wat betreft de kaders geldt allereerst dat bekeken wordt wat bij wet geregeld moet worden en wat bij nadere regelgeving kan worden geregeld. Zo kent de huidige wet veel details – zoals onder meer het 21 uurscriterium om benoemd te kunnen worden tot waarnemer – die mogelijk in andere (lagere) regelgeving geregeld zouden kunnen worden. Dat maakt het makkelijker om deze regels aan te passen aan de ontwikkelingen in de tijd, maar kan gelijktijdig ook weer onduidelijkheid creëren omdat de beroepsgroep er zelf niet in slaagt om het eens te worden over bepaalde criteria waar aan voldaan moet worden.

Een ander soort kaders zijn die kaders waaraan de beroepsgroep moet voldoen om op een goede en verantwoorde manier het ambt uit te oefenen. Zo zijn er onderwerpen die tot op heden nog niet zijn geregeld in de huidige wet. Denk daarbij onder meer aan cybersecurity, digitalisering en de term kandidaat-notaris. In het licht van de

maatschappelijke ontwikkelingen is het in de ogen van het bestuur van belang om dit soort onderwerpen nu ter hand te nemen in de wet of in onderliggende regelgeving.

Tenslotte is de vraag hoe ver een modernisering van de WNA moet gaan. Bestaat er behoefte aan een volledig nieuwe wet? Of willen we met elkaar aanpassingen doen aan de bestaande wet? Een tussen oplossing waarin op kortere termijn aanpassingen op de huidige wet plaats vinden en op langere termijn een volledig nieuwe wet tot stand kan komen, zou ook een mogelijkheid kunnen zijn. De vraag die hierbij speelt is in hoeverre het ministerie van Justitie en Veiligheid bereid is om capaciteit vrij te maken om dan wel te werken aan een nieuwe wet dan wel aan een wijziging van de bestaande wet. Het is gedeeltelijk afhankelijk van de mogelijkheden die het ministerie ziet welke keuzes gemaakt kunnen worden. Op korte termijn zal hierover met het ministerie gesproken gaan worden.

## Vergadernotitie ledenraad

Datum : 16 november 2022

Agendapunt :8.c.

Onderwerp : Toegang tot het recht

Van : Annette van der Klooster, Thijs Flokstra, Annerie Ploumen

Status :  ter informatie  ter bespreking  ter beslissing

---

### Voorstel

1. Bespreken van de uitkomsten van het ledenonderzoek toegang tot het recht in de ringvergaderingen; en
2. Bespreken van de uitkomsten van het onderzoek, en de besprekingen daarvan in de ringvergaderingen, in de ledenraad.

### Toelichting

In het jaarplan 2022 heeft het bestuur bij het programma 'Mens en Maatschappij' aangegeven dat het notariaat toegankelijk moet zijn én blijven voor iedereen, fysiek én digitaal. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor het notariaat en de KNB. Ook voor minder draagkrachtigen, mensen die de taal niet machtig zijn of mensen die anderszins moeilijk kunnen meekomen in de huidige maatschappij moet de notaris bereikbaar zijn. Daarnaast wordt de aansluiting tussen de juridische wereld en de individuele persoonlijke wereld steeds complexer. Samengestelde gezinnen, maar ook de platformeconomie en innovatieve samenwerking, vragen om maatregelen van het notariaat. In 2022 onderzoekt de KNB hoe de toegang voor deze mensen het best concreet vormgegeven kan worden.

### **Drie sporen**

Toegang tot het recht bestaat voor het bestuur uit drie sporen, te weten

- *Plan van aanpak om de toegankelijkheid van de notaris te verbeteren.* De komende jaren gaat de KNB samen met het notariaat concreet aan de slag om de toegankelijkheid van de notaris te verbeteren en de bereikbaarheid te vergroten. Juist voor die mensen in Nederland die tot nu toe nauwelijks gebruikmaken van notariële dienstverlening, zoals kwetsbare groepen in de samenleving. Daarbij gaat het om taal, gedrag en de prijs als belangrijkste drempels die mensen ervaren t.a.v. het beeld van en bezoek aan de notaris.
- *Lobby* om de tegemoetkoming in de kosten voor minvermogenden te financieren uit het budget van de rijksoverheid *voor rechtsbijstandsfinanciering*. Mensen die rechtsbijstand niet kunnen betalen, kunnen aanspraak maken op gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit geldt echter alleen voor rechtsbijstand van advocaten en mediators. De KNB wil dat ook notarissen hiervoor in aanmerking komen. Deze lobby hangt samen met het onderzoek naar de staat van het notariaat.
- De minister voor rechtsbescherming heeft vorig jaar aangegeven een *onderzoek* te willen starten naar *de staat van het notariaat*. Dit onderzoek wordt in 2023 uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC).

#### *Ad. Verbeteren toegankelijkheid notaris*

In oktober heeft de KNB onderzoek gedaan onder de leden naar de toegankelijkheid van het notariaat voor kwetsbare groepen mensen. Hieruit komt naar voren dat driekwart van de respondenten vindt dat het notariaat zich actief moet inzetten om het notariële recht toegankelijker te maken voor laaggeletterden. 46 procent ziet daarbij een rol voor zichzelf weggelegd, 54 procent vindt dat meer iets voor de KNB. Gevraagd naar de eigen mogelijkheden om die toegankelijkheid te verbeteren, antwoordden de respondenten:

- Leesbare toelichting maken bij de akte
- Alle correspondentie in eenvoudige taal aanbieden
- Gesprek in laag tempo voeren en iemand zelf veel laten vertellen
- Iemand eerst op zijn gemak stellen in de spreekkamer
- Bij mensen thuis komen als zij dat prettig vinden
- Vragenuurtje organiseren in buurthuis of verzorgingshuis

Van de KNB verwachten respondenten:

- Goede informatie over notariële dienstverlening naar belangenbehartigers van deze groepen
- Publieksvoorlichting gericht op deze doelgroepen
- Ontwikkelen visuele checklist (met plaatjes) voor in de spreekkamer
- Ontwikkelen eenvoudige modellen
- Opleiding verzorgen voor omgaan met deze doelgroepen
- Opleiding verzorgen over juridische aspecten van onder meer dienstverlening aan wilsonbekwamen

Ook werd gevraagd naar de wenselijkheid van gefinancierde rechtshulp. Bijna 80 procent van de respondenten vindt dat het notariaat dat moet aanbieden. Bijna 70 procent vindt dat moet met behulp van gefinancierde rechtshulp door de overheid. 10 procent vindt dat het notariaat die hulp zelf moet organiseren.

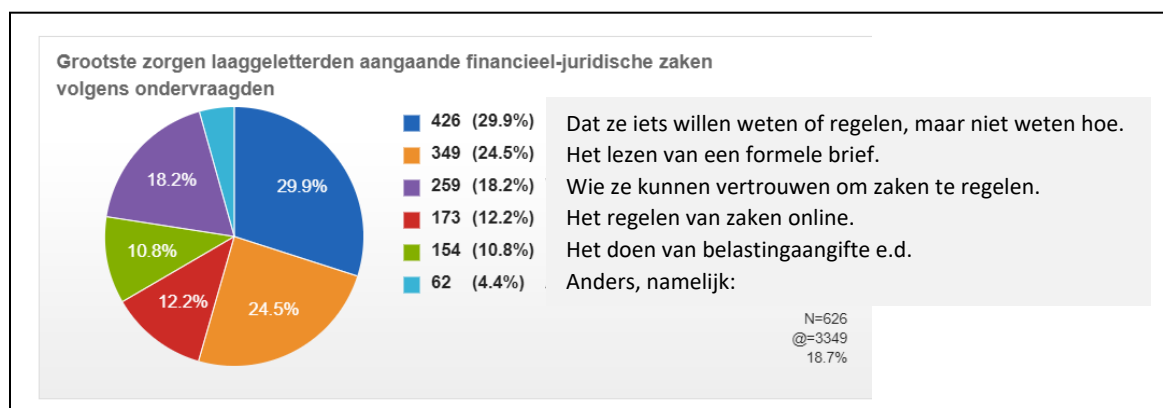
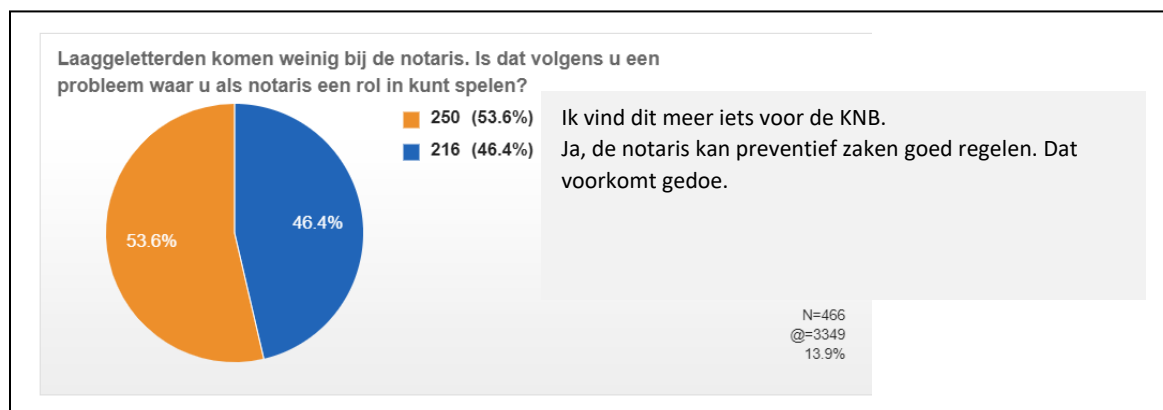
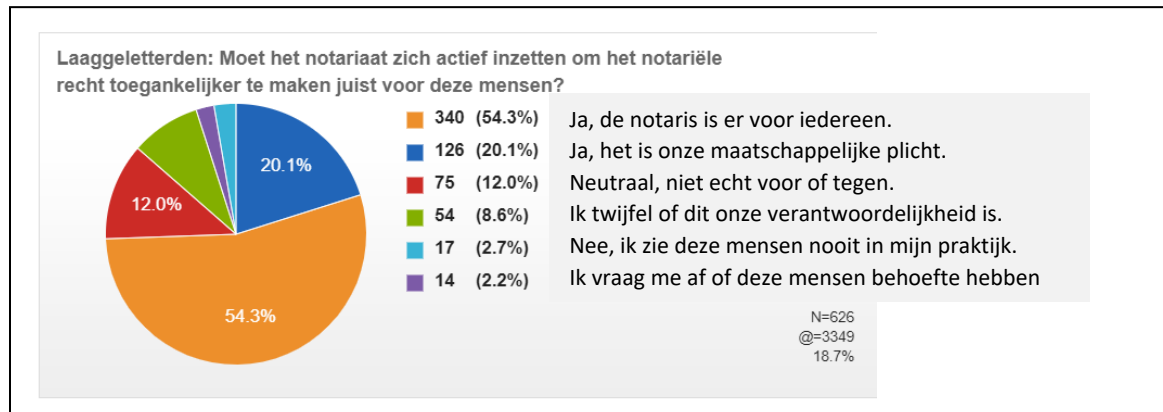
In de bijlage van deze notitie staan alle uitkomsten van dit onderzoek.

#### Bijlagen

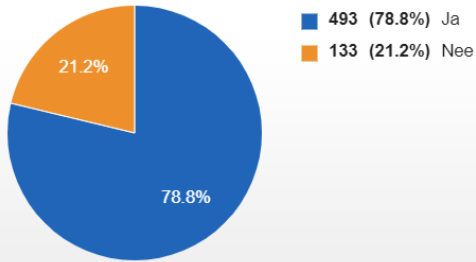
Uitkomsten ledenonderzoek toegang tot het recht

## Uitkomsten ledenonderzoek toegang tot het recht

In oktober heeft de KNB onder haar leden onderzoek gedaan naar de toegang tot het recht. De enquête is per mail verstuurd naar 3.349 leden. Daarvan hebben 626 de enquête ingevuld, een respons van 18,7 procent.

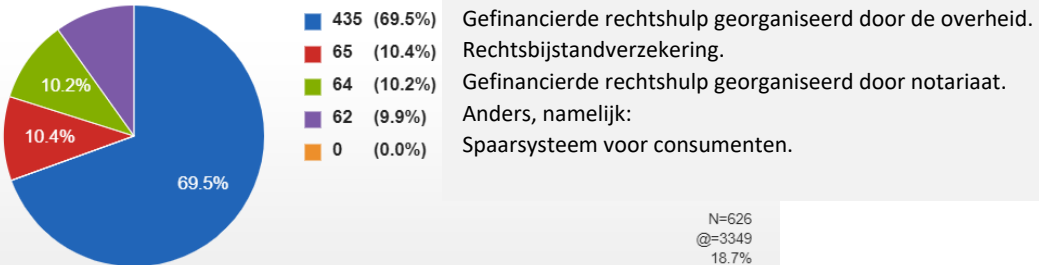


Moet het notariaat gefinancierde rechtshulp aanbieden?



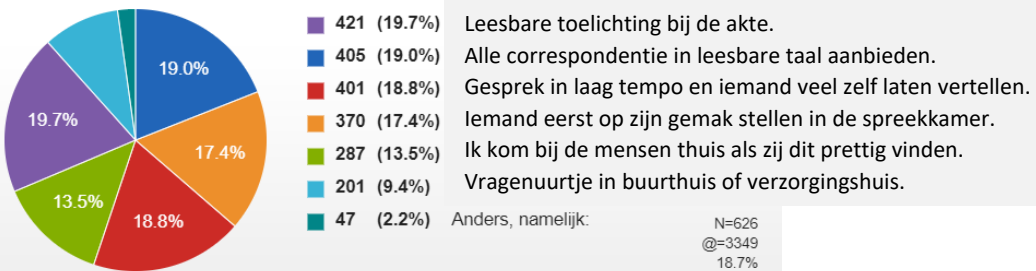
N=626  
@=3349  
18.7%

Hieronder treft u mogelijke oplossingen aan voor gefinancierde notariële rechtshulp. Welke oplossing is volgens u de beste?



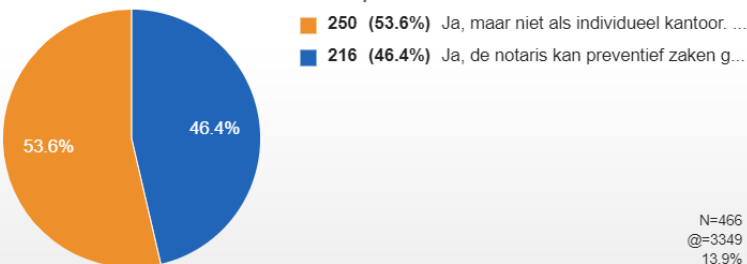
N=626  
@=3349  
18.7%

Hoe kunt u als notaris de drempel verlagen die laaggeletterden ervaren?



N=626  
@=3349  
18.7%

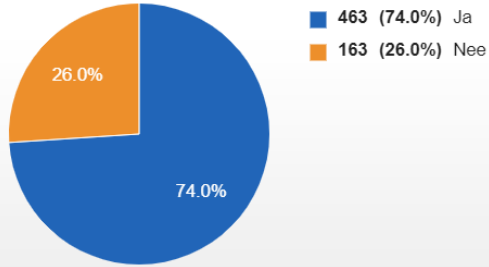
Laaggeletterden komen weinig bij de notaris. Is dat volgens u een probleem waar u als notaris een rol in kunt spelen?



N=466  
@=3349  
13.9%

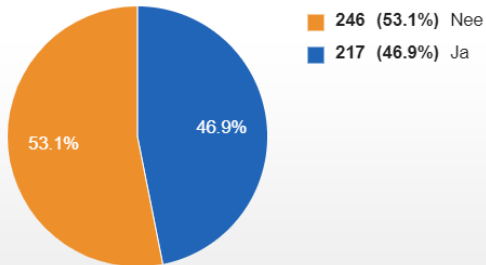


Vraagt omgang laaggeletterden en mensen in kwetsbare positie andere vaardigheden van notaris en medewerkers?



N=626  
@=3349  
18.7%

Heeft u behoefte aan een training van vaardigheden in het omgaan met laaggeletterden en mensen in een kwetsbare positie?



N=463  
@=3349  
13.8%

Verwachte steun van KNB in toegankelijker maken notariële dienstverlening richting laaggeletterden en kwetsbaren



18.7%



Datum : 16 november 2022  
Agendapunt : 8.d.  
Onderwerp : Opvolgingsproblematiek  
Van : Ingeborg Braun en Annerie Ploumen

Status :  ter informatie  ter bespreking  ter beslissing

---

#### Voorstel

Het bestuur verneemt graag de gedachten van de ledenraad en de ringen omtrent de mogelijkheden om notarissen die het als lastig ervaren om een opvolger te vinden, vanuit de KNB handvatten te bieden.

#### Toelichting

In het notariaat is het zoals in de meeste sectoren erg lastig om (goede) medewerkers te vinden. Dit heeft soms ook zijn weerslag op de mogelijkheid om een passende opvolger te vinden. De KNB krijgt hier geregeld ook vragen over.

Het is in de basis de eigen verantwoordelijkheid van de notaris als ondernemer om te zorgen voor een goede (bedrijfs)opvolging. De KNB heeft als verantwoordelijkheid om een goed en kwalitatief notariaat naar de toekomst in het rechtsverkeer te behouden. In dat kader neemt de KNB momenteel verschillende acties die in de bijlage bij deze notitie worden toegelicht.

Op dit moment zouden we graag uit de ledenraad en de ringen vernemen of er inderdaad breder onder de leden behoefte is om ten aanzien van dit onderwerp vanuit de KNB handvatten- casu quo hulp te ontvangen.

De KNB hoort graag van de ringen en de ledenraad in dat geval welke verdere mogelijkheden gezien worden om de leden op dit vlak nog beter te kunnen bedienen. De KNB beschouwt deze input vanuit de ledenraad en ringen als essentieel. De KNB vraagt om de volgende vragen in de ringen te bespreken:

1. Moet de KNB notarissen ondersteunen bij het aantrekkelijk maken van het overnemen van een notariskantoor/het vinden van een opvolger?
2. Zo ja, moet de KNB dit proces volledig ondersteunen of moet de KNB handvatten bieden aan notarissen om in hun eigen opvolging te voorzien?

#### Bijlage:

- Acties KNB inzake opvolging

## Bijlage: Acties KNB inzake opvolging

Eén van de pijlers van de strategische visie van de KNB ziet op het toekomstbestendig maken van het notariaat als geheel en de beroepsbeoefenaar als individu, oftewel Futurepro(o)f. Daarin worden verschillende acties ondernomen om werken in het notariaat aantrekkelijk te houden en aantrekkelijker te maken. De gedachte hierbij is onder meer dat een beroep dat door jongere generaties (ook) als aantrekkelijk wordt ervaren, zorgt voor voldoende instroom, uitstroom van waardevolle mensen voorkomt en jonge professionals stimuleert om zich te ontwikkelen tot potentiële opvolgers en de stap te zetten naar ondernemerschap.

Uiteraard geldt dat de aantrekkelijkheid van het beroep (en dan ook het ondernemerschap) voor een belangrijk deel wordt ingevuld door de wijze waarop de notaris zijn kantoor en zijn werkgeverschap inricht. Elk kantoor heeft andere kenmerken en de notaris zal dus moeten onderzoeken wat voor zijn kantoor het beste werkt. Hoe kan een notaris in een bepaalde regio klanten het beste aan hem binden? Wat maakt dit kantoor aantrekkelijk voor klanten én medewerkers? Een goed lopend kantoor is immers ook aantrekkelijker voor potentiële opvolgers. Het Futurepro(o)f-team is in dit kader volop bezig met het ontwikkelen van een toekomstbestendig dienstenpakket en de communicatie hierover naar de doelgroepen.

Zo is inmiddels nauw(er) contact met deelnemers aan de Beroepsopleiding Notariaat, wordt er gesproken met studenten notarieel recht aan verschillende universiteiten en wordt content geplaatst op websites en sociale media. Aan de herinrichting van de Beroepsopleiding Notariaat wordt stevig gewerkt, waarbij onder andere (meer) aandacht komt voor notarieel leiderschap en onderlinge samenwerking. De bedoeling is volgend jaar een meer competentiegericht pakket te implementeren waar deelnemers getraind worden in vaardigheden (vanzelfsprekend ingevuld door juridische kennis) die direct en duurzaam kunnen worden ingezet in de beroepspraktijk. Dit alles met het oog op een blijvend interessant en aantrekkelijk beroep waarbij continuïteit wordt gewaarborgd.

De KNB biedt daarnaast bij de zoektocht naar een opvolger de nodige ondersteuning. Op NotarisNet heeft de KNB (achtergrond)informatie beschikbaar gesteld, zoals een procedurebeschrijving met betrekking tot defungeren voor en op de 70-jarige leeftijd, aandachtspunten bij opvolging en een draaiboek praktijkoverdracht. Het is een doorlopend proces om deze informatie daar waar mogelijk te verbeteren en actueel te houden. Deze bieden in het algemeen enkele aanknopingspunten voor leden.

Verder maakt de KNB notarissen in de maanden rondom hun 58<sup>e</sup> verjaardag op een ludieke manier ,met een kaart, attent op het feit dat het verstandig is om al vroegtijdig na te denken over de opvolging en in actie te komen.

Uit het onderzoek van de KNB naar samenwerkingswensen van kleine kantoren is gebleken dat bijna 10 procent van de respondenten op zoek is naar een associatie met een ander kantoor. De KNB zal – waar mogelijk als kantoren aangeven daar behoefte aan te hebben – deze kantoren met elkaar in contact brengen om te bezien wat op dit vlak mogelijk is.

Verder is er de mogelijkheid om over dit onderwerp met de KNB te sparren en kan de KNB helpen met het vinden van een coach/begeleider die de notaris/het kantoor in kwestie advies kan geven om het kantoor aantrekkelijker te maken voor een potentiële opvolger en die wellicht ook kan helpen bij het vinden van deze opvolger. Momenteel gebeurt dit op ad hoc basis. Het bestuur denkt erover om meer mensen te zoeken van verschillende disciplines, zoals – naast notarissen – bijvoorbeeld ook accountants of andere adviseurs die bereid zijn om notarissen die tegen vraagstukken rond opvolging aanlopen hulp te bieden.

## Vergadernotitie ledenraad

Datum : 16 november 2022  
Agendapunt : 8.e.  
Onderwerp : Samenwerkingswensen kleine kantoren  
Van : Marieke Schoonhoven

Status :  ter informatie  ter bespreking  ter beslissing

---

### Voorstel

1. Bespreken van de uitkomsten van het onderzoek naar de samenwerkingswensen van kleine kantoren in de ringvergaderingen; en
2. Bespreken van de uitkomsten van het onderzoek, en de besprekingen daarvan in de ringvergaderingen, in de ledenraad.

### Toelichting

Het afgelopen jaar hebben enkele KNB-bestuursleden digitaal groepsgesprekken gevoerd met KNB-leden van 'kleine kantoren'. Dat zijn kantoren met maximaal drie KNB-leden (notaris, toegevoegd notaris en/of kandidaat- notaris). Daarin kwam regelmatig de wens naar voren dat zij op de een of andere wijze willen samenwerken met andere kantoren. Om een goed beeld te krijgen van de aard en omvang van die wensen heeft de KNB In het voorjaar van 2022 onderzoek gedaan naar de samenwerkingswensen van kantoren met maximaal drie KNB-leden.

Het is in de basis de eigen verantwoordelijkheid van de notaris om indien gewenst te zorgen voor samenwerking met een ander kantoor.

Op dit moment zouden we graag uit de ledenraad en de ringen vernemen of er inderdaad breder onder de leden behoefte is om ten aanzien van dit onderwerp vanuit de KNB handvatten-casu quo hulp te ontvangen. Als hier een breed gedragen wens wordt uitgesproken dat de KNB hierin dient te faciliteren, zal de KNB hier passende handreikingen voor bieden.

### **Respons 26%**

In totaal heeft de KNB 1.148 leden een enquête toegestuurd. Daarop hebben 295 leden gereageerd. Dat is een respons van 26%, wat naar onderzoeksmaatstaven behoorlijk goed is. De uitkomsten zijn representatief te noemen, ook als we kijken naar de respons per provincie. De meeste respons kwam relatief gezien uit Overijssel (36%), de minste Groningen en Utrecht (beide 18%).

### **Meeste aantal kleine kantoren in Drenthe, Zeeland en Friesland**

De top drie van provincies met de meeste kleine kantoren is achtereenvolgens Drenthe, Zeeland en Friesland. Noord- (22%) en Zuid-Holland (30%) en Utrecht (26%) kennen het minste aantal kleine kantoren.

### **Driekwart wil samenwerken**

Van de 295 leden die hebben gereageerd geeft driekwart aan enigerlei wijze samen te willen werken met een ander kantoor. Het kwart dat niet wil samenwerken bestaat voor de helft uit leden die genoeg hebben aan huidige samenwerkingsverbanden. 7 procent redt zich prima alleen. De wens om samen te werken is het grootst in Flevoland (100% van de respondenten), Utrecht (92%) en Friesland (86%).

### **10% zoekt associatie**

Op de vraag naar de verschillende vormen van samenwerking scoorde 'sparren' het hoogst (27%), gevolgd door gezamenlijk modellenbeheer (18%) en (ex aequo met 13%): regelen van de waarneming en bespreken van vakliteratuur. 66 kantoren (bijna 10%) is op zoek naar een kantoor om mee te fuseren. 40% wil het liefst samenwerken met een kantoor in een andere vestigingsplaats, 20% met een kantoor in dezelfde vestigingsplaats. Echt ver weg willen de meeste niet. 38% zoekt samenwerking binnen een straal van max. 50 km, 20% zelfs binnen een straal van 25 km. Voor 42% maakt de afstand niets uit. 15% wil graag samenwerken met een gespecialiseerd kantoor en 14% met een kantoor dat groter is dan het eigen kantoor.

In de bijlage van deze notitie staan alle uitkomsten van dit onderzoek.

### Bijlagen

Uitkomsten onderzoek samenwerkingswensen kleine kantoren

# Samenwerkingswensen

## kleine kantoren



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Definitie 'kleine kantoren'

Voor dit onderzoek zijn kleine kantoren gedefinieerd als kantoren met maximaal drie leden van de KNB (notaris, toegevoegd notaris en/of kandidaat-notaris). Uit gesprekken met die kantoren is gebleken dat vooral bij hen behoefte bestaat aan meer samenwerking met andere kantoren.



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Verantwoording onderzoek

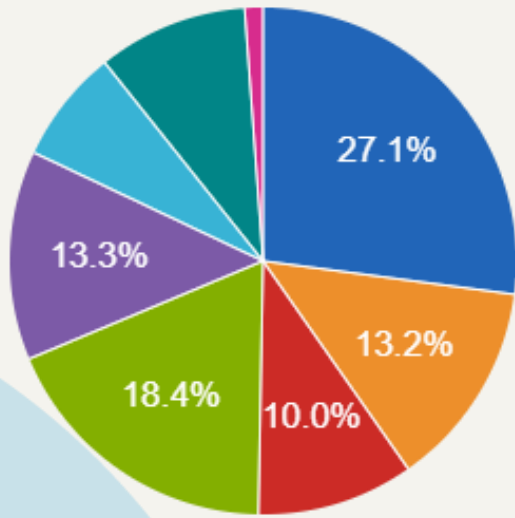
- **Onderzoekspopulatie** : **1.148 leden van kantoren met maximaal drie KNB-leden**
- Meeste kleine kantoren in Drenthe, Zeeland en Friesland
- Minste kleine kantoren in Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland
  
- **Respons** : **295 (26%), waarvan 138 niet anoniem**
- Meeste respons uit Overijssel (36%)
- Minste respons uit Groningen en Utrecht (18%)



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie



# Welke vorm van samenwerking?



■	187 (27.1%)	Sparren indien nodig
■	127 (18.4%)	Gezamenlijk modellenbeheer
■	92 (13.3%)	Regelen van de waarneming
■	91 (13.2%)	Regelmatig overleg vakliteratuur
■	69 (10.0%)	Intervisie (2-4 keer per jaar)
■	66 (9.6%)	Samenwerken in een associatie

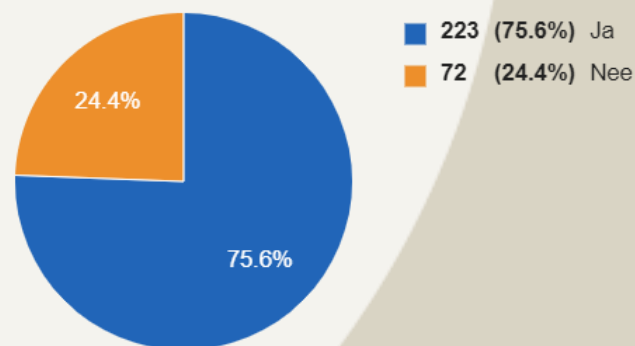
N=223  
@=1092  
20.4%



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Driekwart wil samenwerken

Provincie	Respons	Niet samenwerken	Wel samenwerken
Drenthe	11	2	9 (82%)
Flevoland	5	0	5 (100%)
Friesland	14	2	12 (86%)
Gelderland	35	9	26 (74%)
Groningen	7	4	3 (43%)
Limburg	16	4	12 (75%)
Noord-Brabant	43	8	35 (81%)
Noord-Holland	56	18	38 (68%)
Overijssel	26	8	18 (69%)
Utrecht	13	1	12 (92%)
Zeeland	8	2	6 (75%)
Zuid-Holland	57	14	43 (75%)
<b>Totaal</b>	<b>295</b>	<b>72</b>	<b>223 (76%)</b>

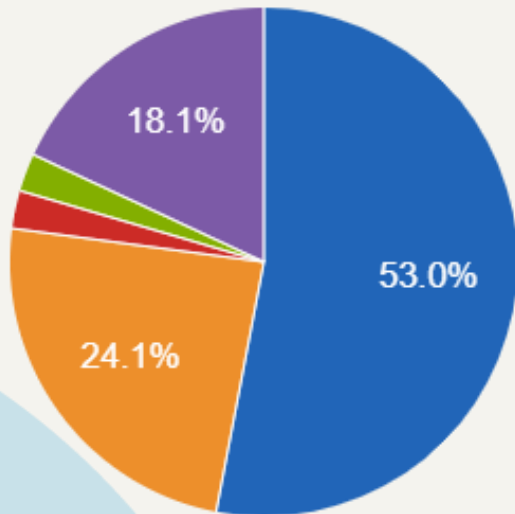


N=295  
@=1092  
27.0%



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Waarom niet samenwerken?



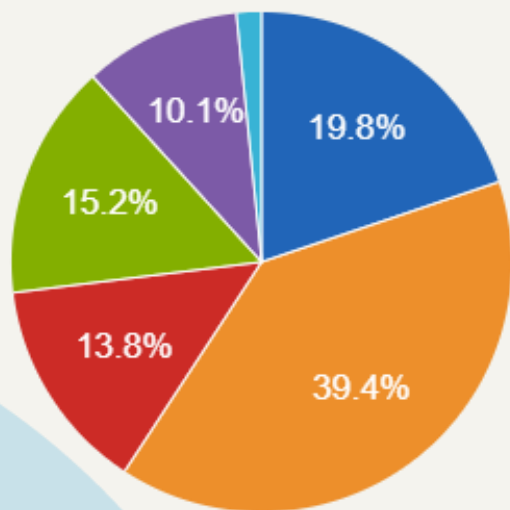
- 44 (53.0%) Wij hebben genoeg aan huidige samenwerkingsverbanden
- 20 (24.1%) Ons kantoor redt zich prima alleen
- 15 (18.1%) Anders, namelijk:
- 2 (2.4%) Wij willen niet samenwerken met concurrenten
- 2 (2.4%) Teveel gedoe

N=72  
@=1092  
6.6%



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Met wie samenwerken?



- 171 (39.4%) Met een vergelijkbaar kantoor in een andere vestigingsplaats.
- 86 (19.8%) Met een vergelijkbaar kantoor in dezelfde vestigingsplaats.
- 66 (15.2%) Met een kantoor dat gespecialiseerd is in een of meer rechtsgebieden.
- 60 (13.8%) Met een groter kantoor.
- 44 (10.1%) Met kantoor dat gespecialiseerd is in een ander rechtsgebied dan mijn eigen kantoor.
- 7 (1.6%) Anders, namelijk:

N=223  
@=1092  
20.4%



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

# Hoe nu verder?

**138 respondenten hebben aangegeven open te staan voor vervolgacties KNB:**

- **Publicatie onderzoeksresultaten in Notariaat Magazine 8**
- **Kantoren bijeenbrengen met gelijksoortige wensen**
- **Intervisiegroepen formeren**



Koninklijke Notariële  
Beroepsorganisatie

Notulen van de vergadering van de ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, gehouden in het Jaarbeursgebouw te Utrecht op woensdag 21 september 2022, aanvang 14.00 uur.

---

Aanwezig:

- namens de ring Amsterdam: de heer mr. G. Tjadens en  
de heer mr. Mike Rib
- namens de ring Den Haag: de heer mr. Christ-Jan van Haperen en  
mevrouw mr. Miranda Heemskerk
- namens de ring Gelderland: mevrouw mr. Ingeborg Braun en  
mevrouw mr. Jane de Vries
- namens de ring Limburg: de heer mr. Raymond Voncken
- namens de ring Midden-Nederland: de heer mr. Jasper Nobel en  
de heer mr. Koen van den Berg
- namens de ring Noord-Holland: de heer mr. Marcel ten Brinke en  
mevrouw mr. Sylvia Kolk
- namens de ring Noord-Nederland: de heer mr. Franc Wilmink en  
de heer mr. Jan Janssens
- namens de ring Oost-Brabant: mevrouw mr. Barbara van Kampen en  
de heer mr. Michel Kuijpers
- namens de ring Overijssel: mevrouw mr. Margreet Procee-Geelhoed en  
mevrouw mr. Diane Verbaan
- namens de ring Rotterdam: mevrouw mr. Jolande van Loon en  
de heer mr. Gijsbert van Wingerden
- namens de ring Zeeland/West-Brabant: mevrouw mr. Monique Rombouts  
mevrouw mr. Jacqueline Trouw

Afwezig (met kennisgeving): de heer mr. Ghislain van Kan (ring Limburg).

Voorts zijn aanwezig:

- mevrouw mr. Joyce Leemrijse, gemandateerd voorzitter van de ledenraad (hierna te noemen: voorzitter);
- namens het bestuur van de KNB: mevrouw mr. Annerie Ploumen, de heer mr. Ed Engelen, de heer mr. Thijs Flokstra, mevrouw mr. Isabelle Cox, mevrouw mr. Annette van der Klooster, de heer mr. Bart Versteeg en mevrouw mr. Marieke Schoonhoven;
- namens het bureau van de KNB: de heer mr. Willem Geselschap, de heer Hens Meengs, mevrouw Bernadette Verberne en de heer Bastiaan Kers;
- notulist: mevrouw Julie van Horn.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 13.30 uur en doet de volgende mededelingen:

- De voorvergadering van de ledenraad zonder aanwezigheid van het bestuur is voor het eerst werd gehouden en was zeer effectief.
- Alleen ten behoeve van de notulen wordt een geluidsopname gemaakt.
- Naast de KNB zijn geen toehoorders aanwezig. Afwezig zijn mevrouw Roos, de heer Edeler en de heer Kuijpers. De heer Geselschap handelt ook namens de heer Edeler en mevrouw Roos.

- De heren Kuijpers en Tjadens wonen de vergadering voor de eerste keer bij en stellen zichzelf kort voor.
- De heer Bastiaan Kers is als toehoorder aanwezig; hij is verantwoordelijk voor ICT van de KNB.
- De voorzitter verzoekt de ledenraadsleden hun contactgegevens op de lijst die zal circuleren bij te werken.
- De heren Janssens en Wilmink wonen de vergadering voor de laatste maal bij.
- De voorzitter roept de ledenraad op om de volgende keer de ALV te bezoeken; in de laatste vergadering waren slechts twee ledenraadsleden aanwezig.

## 2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld met de kanttekening dat als er nog externe toehoorders aansluiten gedurende de vergadering, dat omwille van effectiviteit de vertrouwelijke en besloten onderdelen geclusterd besproken zullen worden.

## 3. Inventarisatie rondvraag

Enkele ringen hebben vooraf vragen ingediend die zijn doorgeleid naar Praktijkzaken. In het vooroverleg is besproken dat de vragen kort beantwoord zullen worden en in de Q&A zullen worden opgenomen, zodat anderen daarvan kennis kunnen nemen en het lid dat de vraag in de ringvergadering heeft gesteld ziet dat de vraag is beantwoord.

## 4. Beslispunten

### 4a. Benoeming nieuw bestuurslid

2022.09.21 Agendapunt 4.a.I Vergadernotitie benoeming bestuurslid.docx

Op verzoek van de voorzitter licht mevrouw Braun de reden van haar sollicitatie toe. Voor de zomer werd haar gevraagd of zij geïnteresseerd was bestuurslid te worden. Zij is al enige tijd ringvoorzitter en CvA-lid waardoor zij al vaak met het bestuur in aanraking kwam. Zij is graag actief bezig met het notariaat. Zij werkt op een klein kantoor maar heeft ook in een wat grotere maatschap gewerkt. Zij heeft geen ICT-ervaring, wel andere kwaliteiten.

In de voorvergadering gaf de vacaturecommissie aan een goed gesprek te hebben gehad met mevrouw Braun. De ledenraad adviseert positief over de toetreding van mevrouw Braun tot het bestuur per 22 september 2022, met één formele onthouding vanwege procedurele gronden. De voorzitter feliciteert mevrouw Braun met haar benoeming. Mevrouw Braun bedankt de ledenraad voor het in haar gestelde vertrouwen (**besluit**).

De heer Versteeg treedt per 22 september 2022 uit het bestuur. Hij wist de ledenraad enthousiast te maken over lopende ICT-projecten. De voorzitter wenst de heer Versteeg veel succes en bedankt hem voor zijn inzet. In het vooroverleg is genoemd dat de ICT-portefeuille een aandachtspunt is voor de toekomst.

### 4b. Herbenoeming mw. Ploumen en evaluatie voorzitterschap

2022.09.21 Agendapunt 4.b. Herbenoeming Annerie Ploumen.docx

Mevrouw Ploumen wil haar voorzittersfunctie voortzetten om af te ronden wat zij zich had voorgenomen met name met betrekking de aantrekkelijkheid van het beroep voor de jongere generatie: onder andere de projecten Futurepro(o)f en modernisering Wna. Mevrouw Ploumen kijkt al om zich heen voor haar opvolging. Zij neemt zich voor om tot de zomer 2024 aan te

blijven hoewel zij met haar kantoor had afgesproken dat ze tot januari 2024 zou aanblijven. In de voorvergadering liet de vacaturecommissie weten een goed gesprek met mevrouw Ploumen te hebben gevoerd en werd de ledenraad geïnformeerd over de feedback, de stappen die mevrouw Ploumen heeft gezet en haar groei in de voorzittersfunctie. De ledenraad stemt unaniem voor een nieuwe periode als bestuurslid en als voorzitter (**besluit**).

#### 4c. Verordening DOBV

2022.05.18 Agendapunt 4.c. Ontslag lid Kamer voor het Notariaat.docx

2022.09.21 Agendapunt 4.c.I Notitie ledenraadsvergadering 21 september 2022 over verordening DOBV.docx

2022.09.21 Agendapunt 4.c.II Verordening en reglement elektronische notariële akte (definitief).docx

Op de conceptverordening en het conceptreglement die in de vergadering van 18 mei 2022 zijn geaccordeerd en naar de leden gestuurd, is geen reactie ontvangen. De ledenraad stemt unaniem in met het voorstel om de verordening en het reglement vast te stellen met een datum van inwerkingtreding die overeenkomt met het wetsvoorstel DOBV (**besluit**).

#### 4d. Wijziging stageverordening

2022.09.21 Agendapunt 4.d. Ledenraadsnotitie wijziging stageverordening (definitief).docx

De wijziging van de stageverordening komt neer op een verplichte bijeenkomst eens in de drie jaar voor degene die een kandidaat-notaris op kantoor aan het begin van zijn/haar beroepsopleiding gaat begeleiden. De begeleider kan een notaris of een geschikte, meer ervaren kandidaat-notaris of klerk zijn. Nu is geregeld dat kandidaten goed begeleid moeten worden maar veel kandidaten blijken begeleiding missen. Soms gaat de begeleiding vanzelf goed maar andere keren komt de begeleiding makkelijk in het gedrang. Het betreft inhoudelijke begeleiding.

In de praktijk is er vaak geen begeleiding binnen het kantoor beschikbaar. De invulling van de cursus kan variëren, didactiek is een van de mogelijkheden. Onder meer omdat veel deelnemers van de beroepsopleiding onvoldoende ruimte krijgen om voldoende tijd aan de beroepsopleiding te besteden, is gekozen voor een verplichte bijeenkomst. Bij de concrete invulling van de cursus zullen jonge kandidaat-notarissen worden betrokken. Vroeger organiseerde SBN ook bijeenkomsten voor notarissen, waarmee vanwege de geringe deelname is dat gestopt. Verder bleek dat de begeleiders zelf aangaven behoefte te hebben aan een bijeenkomst.

Als de begeleider het kantoor verlaat, is het logisch dat iemand anders de cursus volgt. Cruciaal is de daadwerkelijke begeleiding van de kandidaten. De cursus is een hulpmiddel om te zorgen dat men weet wat te doen en zich ervan bewust is dat het moet gebeuren. De insteek was het volgen van de cursus eens in de drie jaar om kennis op te doen. Ook bij de peer reviews is de begeleiding van kandidaten een vast onderdeel. Voor de frequentie is de advocatuur gevolgd. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de cursus wordt gevolgd zonder dat er een verplichting wordt opgelegd.

De ledenraad stemt unaniem in met de voorgestelde wijziging van de stageverordening (**besluit**). Deze zal nu aan de leden worden gestuurd zodat deze in de eerste ledenraadsvergadering van 2023 kan worden aangenomen.



#### 4e. Openbaarheid gegevens WOO

2022.09.21 Agendapunt 4.e. Actieve openbaarmaking documenten ivm Woo - LR.docx

De ledenraad wordt gevraagd in te stemmen met de openbare publicatie van de stukken met betrekking tot de ledenraad: het vergaderschema, de agendabundel en het conceptverslag. Bij het conceptverslag wordt nu uitgegaan van het concept na goedkeuring door voorzitter en de secretaris, maar er kan ook gekozen worden voor de versie nadat de ledenraad de notulen heeft goedgekeurd. In het eerste geval is het conceptverslag veel eerder zichtbaar en kunnen mensen verwezen worden naar het WOO-deel op de website of kan het gestuurd worden naar toeheorders. Ook voor de geïnteresseerde ringleden is het conceptverslag dan eerder zichtbaar. Een en ander geldt voor de ledenraadsstukken, de ALV-stukken en de stukken van de Stichting Kwaliteitsfonds. De (toekomstige) publicatieplicht uit de Wet Open Overheid is niet van toepassing op de ringen.

De ledenraad stemt in met openbare publicatie van de in de notitie genoemde documenten voor zover deze betrekking hebben op de ledenraad. Dit houdt in dat het conceptverslag vóór goedkeuring door de ledenraad zichtbaar wordt (**besluit**).

#### 4f. Vacaturecommissie

2022.09.21 Agendapunt 4.f.I Vergadernotitie ledenraad samenstelling vacaturecommissie.docx

2022.09.21 Agendapunt 4.f.II Bijlage rooster aantreden commissies ledenraad.pdf

Mevrouw De Vries gaf aan uit de vacaturecommissie te treden.

De heer Nobel treedt terug uit de vacaturecommissie om te voorkomen dat twee personen uit de vacaturecommissie ook zitting hebben in de CvA.

Mevrouw Rombouts en de heer Tjadens verklaren zich bereid om aan de vacaturecommissie deel te nemen. Mevrouw Van Loon zal deel uit blijven maken van de vacaturecommissie. Mevrouw Rombouts zal mevrouw De Vries opvolgen in de vacaturecommissie en de heer Tjadens volgt de heer Nobel op. De ledenraad stemt hiermee unaniem in (**besluit**).

#### 5. Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

#### 6. Mededelingen Commissie van Advies

Er zijn onderliggende portefeuilleoverlegstructuren: ICT, de financiële commissie en Futurepro(o)f. Twee of drie CvA-leden worden meer verantwoordelijk gemaakt voor een bepaalde portefeuille en overleggen tussendoor zo vaak als nodig met het bestuur om de ledenraad te informeren en het onderwerp naar de CvA toe te trekken. De financiële commissie zal zwaar zijn: voortaan worden naast de jaarcijfers ook de kwartaalcijfers meegenomen.

Mevrouw Cox en de heren Rib en Voncken hadden op 20 september 2022 overleg over NotarisID, Nobilex en cybersecurity. Het is de bedoeling aan de standaarden te voldoen met het oog op de (collectieve) cybersecurity verzekering. Ook werd gesproken over DOBV waar gewacht wordt op de overheid. Het bestuur heeft met Alexandra van Huffelen, staatssecretaris overlegd in het kader van de digitale overheid.

Besloten wordt dat mevrouw Van Loon zal toetreden tot de CvA, als de vacaturecommissie daarmee instemt, als opvolger van mevrouw Braun (**besluit**).

## 7. Mededelingen bestuur

Mevrouw Schoonhoven zal haar zittingstermijn die eindigt per 1 december 2022, niet verlengen, waardoor er een vacature voor een bestuurslid ontstaat. Er zal een advertentie in Notariaat Magazine worden geplaatst waarin kandidaat-notarissen met affiniteit voor ICT worden opgeroepen zich te melden. De ledenraad wordt ook opgeroepen om het bestuur te laten weten wie voor de vacature geschikt zou zijn (**actie**).

### 7a. Terugkoppeling enquête WID-scanners (mondeling)

Begin 2022 is er een enquête gehouden onder de gebruikers van alle scanners. Dat onderzoek is herhaald in de periode van 22 augustus 2022 tot 16 september 2022. 85% van de respondenten gebruikte de WID-scanner en was iets meer tot zeer tevreden daarover. Ook het percentage dat neutraal oordeelde, was iets hoger. Men was minder tevreden over de snelheid van de scanner. Men leek iets meer tevreden te zijn maar er was gehoopt op een iets hogere response.

Er wordt aangegeven dat er problemen worden ervaren met de WID-scanner en buitenlandse legitimatiebewijzen. Mevrouw Cox zal dit doorgeven aan PWFD. (**actie**).

### 7b. Governance Voorzieningsfonds (mondeling)

Hedenochtend heeft het bestuur overlegd met de commissie en enkele (oud-)ledenraadsleden en het volledige bestuur van het Voorzieningsfonds. Vanuit de commissie en de (oud-)ledenraadsleden zal een conceptvoorstel worden gedaan voor een advies aan de ledenraad.

### 7c. Syvas

2022.09.21 Agendapunt 7.c. notitie LR inzake stavaza Syvas 1.1 schoon.docx

Aanvullend op de notitie is dat de datum van de coulanceregeling niet per 1 oktober 2022 komt te vervallen, maar voor onbepaalde tijd doorloopt. Het Kadaster zoekt naar een oplossing.

Rechterlijke uitspraken in bewindzaken worden om praktische redenen ingeschreven via het notariaat. Deze uitspraken kwalificeren niet voor de tekstherkenning. Dit zal worden meegenomen in de gesprekken met het Kadaster over dit onderwerp (**actie**).

Zorgelijk is dat Syvas niet goed zou werken op de software van NEXTlegal.

Gesuggereerd wordt een deadline te stellen om stukken geschikt te maken en te eisen dat de stukken die het Kadaster aan het notariaat levert, leesbaar en te kopiëren moeten zijn. Het Kadaster heeft jaren geleden WebElan opgelegd met allerlei toezeggingen aan het notariaat waarvan echter niets is terechtgekomen. Een en ander wordt in het volgende bestuurlijk overleg meegenomen (**actie**).

### 7d. (Vertrouwelijk) Notaris ID (mondeling)

Het agendapunt wordt in besloten vergadering besproken.

## 7e. Future pro(o)f

2022.09.21 Agendapunt 7.e. Vergadernotitie Future proof ledenraad 21 september 2022.docx

Naar aanleiding van de notitie worden geen vragen gesteld.

## 8. Bespreekpunten

### 8a. Nobilex

(Vertrouwelijk) 2022.09.21 Agendapunt 8.a.I Voorlegnotitie Ledenraad Nobilex (vertrouwelijk).docx

(Vertrouwelijk) 2022.09.21 Agendapunt 8.a.II Update Nobilex - Ledenraad - 21 september 2022

Het agendapunt wordt in besloten vergadering besproken.

### 8b. Reglement bevordering vakbekwaamheid

2022.09.21 Agendapunt 8.b.I notitie ledenraad reglement bevordering vakbekwaamheid.docx

2022.09.21 Agendapunt 8.b.II concept reglement bevordering vakbekwaamheid def.docx

2022.09.21 Agendapunt 8.b.III BN-u-22-0218 Vrijstellingsregeling PE-verplichting.pdf

De heer Flokstra licht de notitie, het concept reglement en de brief van SBN toe.

## 9. Verslag vorige vergadering d.d. 18 mei 2022

### 9a. Verslag ledenraad 18 mei 2022

2022.09.21 Agendapunt 9.a 20220518 LR conceptnotulen-voor LR.pdf

Het conceptverslag met inachtneming van twee wijzigingen wordt vastgesteld.

### 9b. (Vertrouwelijk) Verslag ledenraad 18 mei 2022 - besloten

(Vertrouwelijk) 2022-09-21 Agendapunt 9.b. 20220518 LR concept notulen besloten -voor LR.docx

Het agendapunt wordt in besloten vergadering besproken.

### 9c. Q&A en actiepunten

2022.09.21 Agendapunt 9.c. 2022.05.30 Binnengekomen rondvragen LR - 18 mei 2022-2.docx

Zoals in het vooroverleg besloten zullen de zaken die aan Praktijkzaken worden voorgelegd, ook in de Q&A worden vermeld zodat de gestelde vragen zichtbaar zijn en voor anderen toegankelijk en naar de ring teruggekoppeld kunnen worden.

## 10. Rondvraag

Mevrouw Van Kampen meldt dat mevrouw Jeanine Geurts die uit hoofde van een eerdere werkring connecties heeft met de Tweede Kamer, het idee had opgevat binnen de ring een politiek café te organiseren tussen het notariaat in discussie met tweede Kamerleden. Ook mevrouw Ploumen en wetenschappers waren daarbij aanwezig en er ontstond een prikkelende en leerzame discussie. Men vond dat er actiever gelobbyd moest worden en dat het notariaat nog steeds een imago probleem had. Als andere ringen geïnteresseerd zijn is mevrouw Geurts hen daarbij graag behulpzaam.

Aangezien ECH geen onderzoek doet naar de herkomst van gelden van geldverstrekkers die niet alle onder het AFM- of DNB-toezicht vallen verzoekt de heer Nobel het bestuur met ECH te bespreken om te vermelden onder welk toezicht geldverstrekkers vallen en contactgegevens beschikbaar te stellen dan wel aan te geven wie contactpersoon bij ECH moet worden voor meer informatie.

De heer Engelen deelt mee dat ECH een kleine organisatie is met beperkte mogelijkheden. Er moet worden nagedacht over de wijze waarop ECH kan worden gefaciliteerd (**actie**).

Eefje Kruijs Voorberge, Monica Pascale en Nicole van der Eijk die binnen het bureau veel werkzaamheden verrichten in het Futurepro(o)f dossier en notarisworden.nl kunnen in gebieden

waar geen JoKaNoBo's zijn, vanuit de KNB ondersteunen bij het organiseren van een borrel rond de ringvergadering, om verbinding te creëren.

Een notaris uit de ring Rotterdam die op de aanvraag voor een standplaats in associatie een negatief advies van de Commissie van Deskundigen kreeg, heeft het bestuur naar de achtergrond daarvan gevraagd maar daarop geen reactie ontvangen.

Omdat de Commissie van Deskundigen onafhankelijk is, kan het bestuur zich daarmee niet bemoeien maar het bestuur volgt de gevolgde procedures wel. De commissie beoordeelt alleen ondernemingsplannen, niet personen en is gevraagd beoordelingen te nuanceren. De persoon van de kandidaten wordt daarna door de Commissie Toegang Notariaat (CTN) beoordeeld. De secretaris van de Commissie van Deskundigen spreekt de kandidaat. Pas in probleemgevallen wordt met de leden van de Commissie van Deskundigen gesproken omdat het om het plan gaat en niet om de kandidaat. De kandidaat komt bij de CTN waar een uitgebreid gesprek plaatsvindt. De kandidaat werd geadviseerd het plan te herschrijven. Het bestuur kan zich niet mengen in een advies van de Commissie van Deskundigen.

De heer Voncken informeert naar de eerste conclusies van de exitgesprekken met de mensen die het notariaat verlieten. Uittreders wordt gevraagd naar de reden van uittreding. Er worden data verzameld en soms vinden exitgesprekken plaats. De verhalen zijn zeer uiteenlopend: geen goed werkgeverschap, onvoldoende voorbereiding op het werk als kandidaat-notaris, werkdruk, tuchtrecht en het ontbreken van een aparte officer in het kader van de WWFT. De laatste tijd zijn de alternatieven voor kandidaten binnen gemeenten en belastingdiensten talloos en kan het salaris gemakkelijk worden verdubbeld. In het kader van de toekomst moet hieraan aandacht worden besteed. Op NotarisNet staat informatie over salarisvoorwaarden maar deze moeten verder worden ontwikkeld; het streefbedrag is verwijderd. De KNB wil een benchmarkonderzoek naar het salaris starten. Er is een partner gevonden die op basis van geografische informatie data kan verzamelen. Hiermee kunnen kandidaten geholpen worden.

#### 11. Inventarisatie agendapunten volgende vergadering:

De vergadering van 16 november 2022 zal in verband met het vertrek van de heer Ouendag uit de agenda's worden verwijderd en opnieuw worden ingepland op dezelfde dag. De voorvergadering vangt aan om 13.30 uur.

Het bestuur stelt voor in 2023 vier vergaderingen te plannen: 15 februari, 17 mei, 27 september en 15 november. Hiermee vervalt de vergadering van maart. Hiervoor is gekozen vanwege de steviger basis met de CvA die regelmatig zal overleggen en portefeuilleoverleggen tussendoor houdt. De meningen over het gewenste aantal vergaderingen lopen uiteen. Aangevoerd wordt dat het met een lagere vergaderfrequentie moeilijker is om de ledenraad voldoende geïnformeerd te houden.

De heren Janssens en Wilmink wonen de ledenraadsvergadering voor de laatste keer bij. Zij worden toegesproken door mevrouw Braun en mevrouw De Vries. De voorzitter en mevrouw Ploumen bedanken beide heren voor hun inzet.

#### 12. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 16.55 uur.

Goedgekeurd in de vergadering van 16 november 2022.

ACTIEPUNTEN (naar aanleiding van ledenraadsvergaderingen)

Datum vergadering	Onderwerp	Bestuur/ ledenraad	Bureau	Status
21-09-2022	Opvolging bestuurslid Marieke Schoonhoven per 1-12-2022	Bestuur/ledenraad	Meengs	november 2022
21-09-2022	WID-scanners werken niet bij buitenlandse legitimatiebewijzen	Cox	Verberne	z.s.m.
21-09-2022	Conceptvoorstel governance Voorzieningsfonds	Commissie/Ploumen		november 2022
21-09-2022	Syvas kwalificatie voor tekstherkenning notariaat	Cox	Storm	
21-09-2022	ECH: contactgegevens geldverstrekkers en naam toezichthouder	Engelen		november 2022
21-09-2022	Procedure bij Cie. van Deskundigen bij notaris ring Rotterdam voor aanvraag standplaats in associatie checken	Ploumen	Geselschap	november 2022
21-09-2022	De heer Edeler vragen om praktijkzaken op te nemen in de Q&A	Leemrijse	Edeler	november 2022

Vraag	Antwoord
<p>1. Aandacht voor problemen rond Syvas, waarom moet de notaris documenten omzetten? Kan dit niet anders opgelost worden?</p>	<p>Er is gewezen op de site van het Kadaster waar melding wordt gemaakt van een coulance regeling voor wat betreft het indienen van stukken van derden in relatie tot het machine leesbaar maken van teksten (<a href="#">Hoe maakt u een tekst-pdf (OCR)? - Kadaster.nl zakelijk</a>). Deze coulanceregeling is recent tot onbeperkte tijd verlengd. Dit is ook aan de orde gekomen in de 'Even bijpraten' column van Annerie d.d. 9 september jl. (zie bijlage). Hierbij is gesproken over het aanbieden van een registerverklaring met daarbij een separate bijlage (de koopovereenkomst). De registerverklaring zelf moet uiteraard wel machine leesbaar zijn.</p>
<p>2. Betaling aan Nationale Notaris in het kader van het aanbrengen van cliënten. Weet de KNB hiervan en wat wordt hier mee gedaan?</p>	<p>Dit signaal is inderdaad bekend binnen de KNB. Er is echter geen grondslag voor een regeling om dit te verbieden. Het is namelijk niet de notaris die de provisie betaalt. Er zou dan een verbod moeten komen voor notarissen om deel te nemen aan initiatieven die provisie betalen. De notaris weet dit vaak niet en het is de vraag of het redelijk is om van notarissen te verwachten dat ze hier uitvoerig onderzoek naar moeten doen voordat zij deel kunnen nemen aan een dergelijk initiatief. Eerder is dit punt ook in de ledenraad aan de orde geweest (ledenraad was daar geen voorstander van). Op dit moment staat het niet op de planning om regelgeving op dit punt aan te passen.</p>
<p>3. Kan, eventueel via ECH, met financiers in overleg te treden en óf in de hypotheekopdracht hier nadrukkelijk op te wijzen óf (en dat heeft de voorkeur) die desbetreffende financiers te vragen om bij de hypotheekopdracht ook de verklaring van de herkomst van de te verstrekken gelden mee te sturen?</p>	<p>Naar aanleiding van de e-mail van de betreffende notaris hierover heeft de KNB contact opgenomen met ECH over zijn vraag om te bespreken wat eventueel mogelijk is.</p>